

1a Nit de la Ciència a Sabadell - 18 de novembre de 2015

Un projecte de recerca en Salut Mental

“Prevenim els problemes de Salut Mental dels nostres infants i joves”

La recerca en Salut Mental

La recerca en salut mental està centrada majoritàriament en els adults, tot i que s'ha demostrat que el 50% dels trastorns mentals comença a partir dels 14 anys. Actualment s'investiguen els factors que poden impactar negativament en el desenvolupament dels joves (aspectes psicològics i biològics).

La majoria dels trastorns mentals són causats per una combinació de factors, circumstància que fa difícil la prevenció. Però si els símptomes són reconeguts i tractats en les fases inicials, la majoria dels efectes més estressants i discapacitants dels trastorns mentals poden ser previnguts o, almenys, limitats considerablement en la seva magnitud. I això pot millorar decisivament l'evolució dels joves afectats.

Aquest projecte es proposa ajudar als joves i als seus pares a evitar que les alteracions emocionals i conductuals dels trastorns mentals condicionin negativament les seves vides i esdevinguin més difícilment tractables, empitjorant el pronòstic.

La importància d'afavorir la detecció precoç en infants i joves

Un 20% dels nens i joves presenten trastorns mentals, però els símptomes poden ser diferents i difícils de detectar pels pares i docents. El resultat és que molts nens i joves no s'arriben a beneficiar de l'ajuda necessària des de l'inici del problema mental. En molts casos, l'estigma associat de la malaltia mental, la desinformació envers els tractaments disponibles o la seva complexitat poden dificultar als pares o als propis joves l'accés a una ajuda eficaç.

Les conseqüències d'aquest retard en el diagnòstic i en l'inici d'un tractament adequats tenen conseqüències importants en aquesta fase de la maduració cerebral, fent més difícil la recuperació i el desenvolupament normal (fracàs escolar, marginalitat...).

Disposant d'un programa de detecció precoç, mitjançant una intervenció multifacètica i comunitària que permeti l'aplicació dels tractaments més idonis, podrem ajudar a molts joves, als seus pares i al seu entorn més proper a controlar les dificultats en la seva vida derivades de situacions d'estrès o de trastorns mentals en fases inicials.

L'objectiu específic del programa és afavorir la detecció precoç en joves i adolescents dels problemes de salut mental més freqüents, i especialment d'aquells que potencialment són més greus:

- Trastorns d'ansietat
- Trastorn per Dèficit d'Atenció i Hiperactivitat (TDAH)
- Trastorns de l'espectre de l'autisme
- Trastorns de conducta
- Trastorns addictius (relacionats o no amb substàncies)
- Trastorns depressius
- Trastorns psicòtics

Ens proposem prevenir l'evolució més desfavorable dels trastorns mentals o bé assolir un control exitós dels símptomes, que faciliti un desenvolupament emocional, familiar, educatiu i social òptims.

Objectius:

- 1. Dissenyar un programa multifacètic de detecció precoç dels trastorns mentals en nens i joves.**
- 2. Implementar el programa per a millorar la detecció precoç dels trastorns mentals en nens i adolescents.**
- 3. Facilitar l'accés de pares i joves a l'ajuda professional eficaç per a prevenir els trastorns mentals i millorar el seu pronòstic.**

Metodologia:

Programa multifacètic de detecció precoç de trastorns mentals en nens i adolescents, amb múltiples components que suposen una implicació i participació de pares i educadors, així com una millora en el coneixement dels trastorns mentals entre els joves mitjançant noves tecnologies (TIC's).

- **Població general:** Desenvolupament d'una plataforma web 2.0 amb informació interactiva i possibilitats de consultes amb experts, enllaçant amb la www.tauli.cat, que ja compta amb la confiança de la ciutadania.

- **Àmbit escolar:** Desenvolupament de tallers formatius en els instituts sobre les principals malalties mentals d'inici en la infantesa adreçats a professors i alumnes, potenciant els actuals programes de suport en salut a l'escola.
- **Àmbit social i comunitari:** formació pràctica amb instruments sensibles per facilitar la detecció de trastorns mentals i les intervencions preventives.
- **Atenció primària:** tallers formatius específics a pediatres i metges de medicina familiar i comunitària per la detecció precoç i el tractament col·laboratiu i sinèrgic, potenciant els programes actuals.

S'avaluaran els canvis en la incidència de persones amb trastorns mentals en relació a anys anteriors i a la resta de Catalunya, que no compta amb aquest programa.

Es crearà un conjunt d'indicadors de salut mental en joves que s'ha d'estandaritzar i permetre comparacions i estratègies de millora. Aquests indicadors seran gestionats pel Observatori de Salut Mental de Catalunya (OSAMCAT) que lidera el Parc Taulí.

Participants:

Professionals de salut mental i de pediatria del Parc Taulí, investigadors de la Fundació Parc Taulí i de l'OSAMCAT, professionals de l'atenció primària (pediatres, metges de família, infermeres...), docents i altres agents socials de la comunitat.

Resultats esperats:

1. Millorar el coneixement dels trastorns mentals en nens i adolescents entre pares, educadors i els propis joves de Sabadell, mitjançant un programa multifacètic (web 2.0, tallers formatius en escoles, serveis socials, atenció primària...).
2. Millorar la detecció precoç, el diagnòstic i l'accés a tractaments eficaços disponibles dels trastorns mentals detectats, amb avaluacions anuals (incidència, reducció del fracàs escolar...).
3. Crear un conjunt d'indicadors de salut mental infanto-juvenil que permetin la comparació i l'avaluació dels serveis de Catalunya, en el marc de l'Observatori de Salut Mental de Catalunya (OSAMCAT).